

Leuven (25-08-2018)

HUB STOHR

Leuven aan de beurt.

Het is inmiddels al traditie dat ik ieder jaar voor de Heemkundekring Schin op Geul en het LGOG Heuvelland een lezing mag geven over een stad die daarna ook bezocht gaat worden. Op 25 augustus 2018 was de Belgische stad Leuven aan de beurt.

Leuven is een sfeervolle stad in het hart van België. In de middeleeuwen was zij korte tijd de hoofdstad van het Hertogdom Brabant, maar werd al snel door Brussel overvleugeld. In de schaduw van die laatste stad had Leuven eeuwenlang een wat moeizaam bestaan. Perioden van stagnatie en verval wisselden elkaar af met korte economische oplevingen, zoals in de vijftiende eeuw. Nog steeds zien we dat terug aan een aantal mooie gebouwen uit die tijd, waaronder het stadhuis, de Pieterskerk, het Tafelrond en de beide begijnhoven.

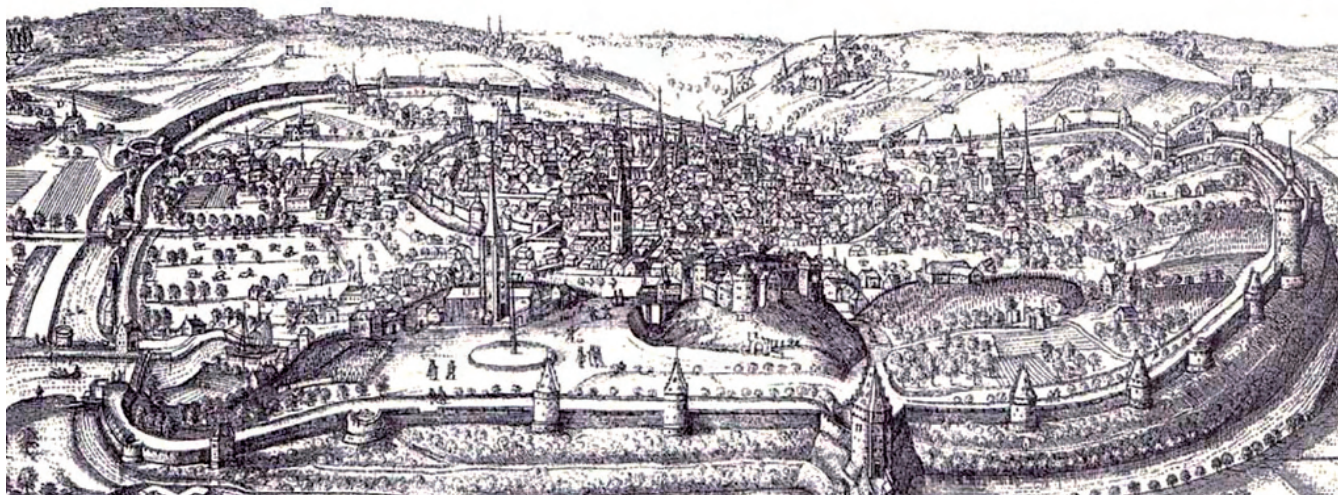
Ook de universiteit werd toen, in 1425, opgericht. Hoewel Leuven de oudste universiteitsstad van Europa is, is de universiteit dat zelf niet. Herhaaldelijk is ze door slechte economische omstandigheden, maar vooral door politieke beslissingen, opgeheven. Meestal werd na een korte periode weer een nieuwe universiteit opgericht. De huidige Katholieke Universiteit Leuven stamt uit 1835.

Leuven in 1592

In de negentiende eeuw profiteerde de stad van het ontstaan van de moderne industrie. Al eeuwenlang kende Leuven veel bierbrouwerijen. In de negentiende en twintigste eeuw groeiden die uit tot grote industriële bedrijven. Nu is in Leuven het hoofdkantoor gevestigd van AB InBev, 's werelds grootste brouwerij.

De twintigste eeuw is de meest turbulente periode geweest in de geschiedenis van Leuven. In 1914 staken de Duitsers – om nooit opgehelderde redenen – de binnenstad in brand. De verwoesting was enorm; slechts het be-

Het in 1914 verwoeste centrum van Leuven

roemde middeleeuwse stadhuis bleef gespaard. In de propagandaoorlog van de Eerste Wereldoorlog speelde de verwoesting van Leuven een belangrijke rol. Wereldwijd werden er acties opgezet voor financiële ondersteuning van de wederopbouw, vooral voor de eveneens verwoeste universiteitsbibliotheek.

Na afloop van de oorlog werd de binnenstad weer snel herbouwd met een veel historischer straatbeeld dan ervoor. De huidige binnenstad heeft hierdoor een historische uitstraling gekregen, ondanks dat alles niet zo oud is als het eruit ziet. In de Tweede Wereldoorlog werd de binnenstad overigens wederom zwaar getroffen. De spikplinternieuwe universiteitsbibliotheek brandde in 1940

Historiserende wederopbouw

Het indrukwekkende stadhuis op de Grote Markt

geheel uit, waardoor opnieuw alle boeken verloren gingen.

In de jaren zestig van de vorige eeuw was de universiteit het tafereel van één van de felste krachtmetingen van de taalstrijd in België. Onder zware Vlaamse druk verloor de tweetalige universiteit haar Franstalige afdeling, die toen moest uitwijken naar Wallonië.

Onze excursie bestond uit een wandeling door de binnenstad van Leuven. Vanuit het centrum ging het eerst naar het noordelijke deel van de stad, het gebied dat in de Eerste Wereldoorlog gespaard bleef van verwoesting. Hier was een mengeling te zien van grote achttiende eeuwse stadhuizen met binnenplein en burgerhuizen uit de negentiende en twintigste eeuw. We bezochten het geheel gerestaureerde Klein Begijnhof en de voormalige abdij van Sint Geertrui, die tegenwoordig een woonbestemming heeft gekregen. Daarna ging het naar de Vis-

De Kruidtuin

Het Groot Begijnhof

markt in zuidelijke richting en vervolgden we onze weg naar de Grote Markt. Na het nuttigen van een lunch ging de route richting het 'oude' academische ziekenhuis van Leuven, dat samen met de medische faculteit een complete wijk in de binnenstad in beslag neemt. Toch blijft de historie ook hier zichtbaar, bijvoorbeeld in een restant van de oude, eerste stadsmuur.

Het bezoek aan de Kruidtuin, de botanische tuin van de universiteit met zijn prachtige parkaanleg en tropische kassen, was één van de hoogtepunten van de dag. Vandaar ging het verder naar het zuidelijke deel van de binnenstad, naar het Groot Begijnhof. Dit begijnhof, met zijn sfeervolle bebouwing uit voornamelijk de zeventiende eeuw, is een aparte ommuurde wijk binnen de stad. De

De imposante universiteitsbibliotheek

begijnen hebben inmiddels plaatsgemaakt voor medewerkers en studenten van de universiteit. Hoewel wij de stad bezochten in de vakantieperiode en er nauwelijks studenten aanwezig waren, werd zeer zeker ervaren dat de universiteit en het universitaire leven overal in Leuven alom aanwezig zijn. Dat was ook het geval in de Naamsestraat met zijn vele, vaak eeuwenoude universiteitscolleges. Via de imposante universiteitsbibliotheek belandden we weer in het centrum van de stad, bij het stadhuis op de Grote Markt.

De afbeeldingen zijn verzorgd door Hub Stohr, de foto's door Frans Lussenburg.

